

ESNAGY JÓZSEF

Egy nevetséges poéta feljegyzései

ÚJ VERSEK

BUDAPEST, 2010

**Sorozatszerkesztő:
SIMOR ANDRÁS**

© Esnaghy József, 2010

Őszintén szólva, soha nem voltam kíváncsi arra, volt-e (van-e?) valamiféle feljegyzés rólam a titkos akták között. Nyitott-e rólam kartotékot valamelyik jó barátom, vagy jó(!) ellenségem. Igaz, kis egérke voltam egy kisváros egymástól filléreket is irigylő

lakói közt. De hát mit írhatott volna
rólam valaki valamit is, hiszen senki sem volt
– gondolom – abban érdekelt,
hogy lejegyezze, mikor, miről mi volt
a véleményem! S ha igen, bizonyára
jót nevetett a kocsmatöltelék szavakon.
Így hát nincs miért sajnáltatnom magamat.
Nem büszkélkedhetek azzal, hogy szálka voltam
a szocializmus szemében. Fontosságom tudatával
tehát nem dicsekedhetek. S mivel nem váltam
célszemélyé, talán ezért nem lettem besúgó, és
ezért nekem se súgott senki. Nem kellett
szolgálnom azt, ami nem volt arra érdemes.
Csak álltam a világban, mint kés
a nyitott sebben, szeretve, nem szeretve,
s vártam valamit, ami nem jött el soha.

(Vallomás)

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

Ezeket a verseket barátaimnak ajánlom.
Elsősorban L. Jnosnak, aki nélkül ez a
könyv
nem születhetett volna meg.

Előszó

Esnagy József 1943-ban született Baján. Ma is ott él. Első kötete harminckilenc éves korában jelent meg, 1982-ben, és tíz év múlva követte a második. Nem tartozott soha az elkényeztetett költők közé.

Így vall múltjáról:

Őszintén szólva, soha nem voltam kíváncsi arra, volt-e (van-e?) valamiféle feljegyzés rólam a titkos akták között. Nyitott-e rólam kartotékot valamelyik jó barátom, vagy jód) ellenségem. Igaz, kis egérke voltam egy kisváros egymástól filléreket is irigylő lakói közt. De hát mit írhatott volna rólam valaki valamit is, hiszen senki sem volt – gondolom – abban érdekelt, hogy lejegyezze, mikor, miről mi volt a véleményem! S ha igen, bizonyára jót nevetett a kocsmatöltelék szavakon. Így hát nincs miért sajnáltatnom magamat. Nem büszkélkedhetek azzal, hogy szállka voltam a szocializmus szemében. Fontosságom tudatával tehát nem dicsekedhetek.

(Vallomás)

Én 1999-ben ismertem meg írásait, attól kezdve jelennek meg versei, folyamatosan, az *Ezredvégben*. A Z-füzetek sorozatban három kötetet publikált: *A szobrász eltévelyedése* (1999), *Proletárszoltár* (2002), *A gyűlölet kora* (2005).

Pedig ott lett volna a helye az 1988-as *Tűz-tánc harminc év múltán* című antológiában, amelyben nyolc költő, Baranyi Ferenc, Béres Attila, Csala Károly, Csanády János, Héra Zoltán, Pass Lajos, Soós Zoltán, Ténagy Sándor csatlakozott a tűz-táncosok elkötelezett költői csoportjához, a Kádár-korszak baloldali ellenzékéhez, akik a szocializmus lehetőségét nem felszámolni, hanem hitelesíteni akarták, s ebből az alapállásból voltak ellenzékiek.

Esnagy József a munkás fájdalmával utasítja el a kapitalista restaurációt:

*Nem ezt akartuk, nem így akartuk,
mondogatjuk magunkban
néhány féldeci, tiszta lélegzetvétel után
magányunk holdudvarában, amikor
a messzeségről és a sárkányrepülőkről
elmélkedünk hűvös éjszakán.
Nem ezt akartuk, nem így akartuk
A test s a szív üregeit kitakarva,
ülve itt, mint cellájában fogoly,
döbbsenten, osztályunktól letagadva,
vagyis osztályunkat letagadva,
mert azt mondják:
mint olyan, nincs többé, nem létezik,
sőt! Sohasem létezett,
csak a megerőszkolt ész,
az az istentől s embertől elrugaszkodott
tizenkilencedik századi marxi gondolat dobta be
a köztudatba, hogy e gondolat
életképtelenségét ránk hagyják őseink,*

*apáink, anyáink, mint vasreszeléket,
melyet lefúj a satupadról a munkás lehelete.
S most itt vagyunk osztálytudat nélkül,
Idegenül, bűnösen, hiába volt minden áldozat.*

(A kapitalizmus fekete könyvéből)

Szembefordul a tetszetős közhelyekkel, és nagy költői erővel fogalmazza meg azt, amit világhírű filozófusok, országokat vezető politikusok is vallanak: a tőke globális könyörtelensége már a földi élet létezését fenyegeti:

*Globális háború van, barátaim, globális háború,
csak a golyóütött sebek még alig látszanak, pedig
elindult már a tengermélyi finom morajlás;
a szénmonoxid-hegyek lassú áradása és a
planktonok merülése a sivatagi szárazság,
az oxigénhiányos napfény elől, hiszen szemünk előtt a
töppedő hulladékhegyek egyre mérgezőbbek,
átláthatatlanabbak, és mégis, talán
büntelenebbek, mint a körülöttünk levő tárgyak
súlyos tömege, hallgassátok csak a csendből
kihallatszó szusszanásokat, ahogy könyörtelenül
közelítenek felénk, gettóként körül
sáncolva mindennapjainkat praktikus lényegükkel,
amelyből azonban hiányzik már a munkáskéz
melege.*

(Globális háború van)

A költő fél attól, hogy benne is fölmorzsolódik a szabadság, mert szembe találva magát az elbutított valósággal, már alig ismeri fel igéit a jónak. Az álomhoz menekül, a tündöklő lebegéshez, a csend tovatűnő perceit tapogatja, erőt merít a szerelem éltető fűzéből:

*Lehetetlen mindennap
való világunkra figyelni
hétköznapjaink sírgödrébe visszatérve,
könnyeinket letörölve-eltakarva,
ha nem álmodunk néha-néha békés tengerekről,
és csillagokkal teletűzdelt
forró éjszakákról.*

(Lehetetlen)

Az újszülött néhány év múlva azt kérdezi: „Lehet itt élni? / Hisz rablók tanyája / e kicsi ország.” (*Torzulás*), ahol a költő „egyre jobban közeledik a kitzasztottak végelethatatlan seregéhez” (*Magán himnusz*), és ahol „a viharok zajától többé már / nem ébred fel az emberi lélek.” (*Észrevétlenül*)

Esnagy József saját magát, öniróniával, „nevetséges” poétának nevezi új könyve címében. Tegyük hozzá ehhez a jelzőhöz egy közismert mondást, amellyel ezúttal a történelem igazságot teremtő erejére utalunk: „Az nevet, aki utoljára nevet.”

Lapok egy jegyzetfüzetből

Pogány ima

Sok lúd disznót győz! – mondják.
De egy disznó is sok ludat legyőzhet,
ha a kukoricát a csőrük elől
gyorsan föleszi, hogy ekképpen haljon éhen
az a sok-sok tollas gága-nép, mert
ilyen a harc – a végső –
mondom én, mindenható Istenem,
s ezért, bizonyára, Te megbocsátasz nekem,
miképpen én is megbocsátok Neked,
amiért ma olyan meggondolatlanul
taszítasz el magadtól,
mivel fennhangon hirdetem,
hogy akinek egyszer csak szűk lesz
a sors által reá szabott élet,
az valószínű, előbb-utóbb kimódol majd magának
egy békés (csendes?) (proletár?) ellenforradalmat,
amint az megtörtént nem is olyan régen az ember fiával.
S akkor megnyugszik, s minden nagyon jó lesz.
Az élete – vélhetően – reményteljesebbé válik,
hiszen az út menti bokrok alatt szabadon
nyöghetnek majd a prostituáltak,
s a kigombolt sliccek
szabadon rázhatják
a nagy októberit,
amint azt a költő írta
egykoron
igaz versében erre a maira
egyáltalán nem hasonlító világban.
Ezért, ó, én Istenem! ma ismét kérdő tekintettel nézek rád.
Hallgasd meg kérésemet: – Többé
ne akarj megszabadítani engemet a gonosztól.
Ne kívánd, hogy a Mennyek országába térjek meg Hozzád

egy haszontalanul elmúlt élet után,
hiszen én itt a földön a pénz mindenható uralmát
tisztelem és szeretem.

A gazdagság burjánzó kapzsiságát,
amely felhajtó erővel
táplálja a feltörekvő újabb s újabb nemzedéket,
hogyan megtalálják a kánaáni paradicsomi kertet,
amelyet végső soron
meglelni nem lehet sehol. Én már az ember
emberelleni piszkos küzdelemében hiszek,
a lelkiismeret-nélküli mocskos
kizsákmányolásban, amely által érezhetem
a felsőbbség ízét, érzetét, a nyomorultak és
megvetettek gümőkóros élete felett.

Kopár szívemmel én már csak azoknak hiszek,
akik nem adnak semmit, amikor tőlük kérnek,
mert tudom, csak így lehet hasznát venni az emberi kéznek,
amikor a szív elveszti egészséges dobbanását,
és egyre csendesebb lesz a fák felett a
repdeső madár-vijjogás.

De ha egyszer fölszáll a remény madara kéken,
én így szólok Hozzád: – Ó, én Istenem,
felejtse el ezt a pogány imát.

Magán himnusz

Ahogy egyre jobban közeledem a kiteszített
végelethetetlen seregéhez,
a Duna partjainál sietve elfutó vizekben
a fejemet föltartom:

– Nézzétek! Ilyen vagyok,
ilyennek születtem.

Ennek a mámoros országnak a
sarkába dőlve, békétlenül morogva
a világra. Talán a forró déli szél
és a vérem lüktetése
a fűzfákkal kitapétázott szelekbe dőlt
istenségem hiánya, a gyerekkor
Robinson-szigete rejti magába
természetem parancsát, hogy legyek türelmes
és fegyelmezett, de ne a tőrésfok
határát szaggatva megalkuvással,
megalázkodással, alávalósággal,
gyávasággal, de a ragaszkodás
és a szeretet dicsőségével, az igazság
halhatatlanságával és tisztességével,
miként tette azt az Úr első és utolsó gyermeke,
érted élve és halva, Te szent emberi magasság!

A pondró hiúsága

Nézd ezt a féleszű pondrót! Nyűvi, rágja a csontot,
s rajta a maradék kicsi húst. – Dagadra tömöm
magamat – mondja hogy jó étvággal szopjanak le
a halak a horogról, mert nem élhetek én sem hiába.

Kétszáz

Aki kétszáz millióért emel magának otthont,
kicsi fészket, az valóban nagyon okos,
vagy tán a kor, a kor vaksi népe olyan ostoba,
hogy becsapni, kirabolni hagyja magát?

A politikus

Viaszból van, de élőbbnek látszik,
mint a valódi,
eredetibbnek, mint az igazi.
Csupán egy kis torzulat,
ami alig észrevehető
egy árnyaltabb rész
hűvösében,
csak az árulkodik arról,
hogy nem ő az igazi,
csupán a másolatnak is csak a másolata
továbbá,
hogy az úgynevezett eredeti sem volt
sohasem az igazi.

Vaksors

A félelmem Jónás félelméhez hasonló,
amikor a cet bűzös szája hosszan rám mered
álomban, s lassan lenyel,
mint egy apró halat
az éjszakai csendben.
Olyankor mindig fölsírok, mert védtelen
babaarcomat látom magam előtt,
ahogy ijedten kapkodok anyám melle után,
amelyet nem találok már sehol.

Pedig, mint száműzött a sivatag közepén,
élelemért s vízért kiabálva
éhségem s félelmem egyre csak nő.

Nemcsak azért

Vajon milyen érzelmi hullám zúdulna rám,
ha holnap gátlásaim alól felszabadulva
demokratikus jogaimmal élve
nagyívben lesajnálánám
ezt a közép-európai demokráciát?
Vagy akkor, ha csendben és alattomosan
minden kártyámat kijátszva
jó polgár módon szerény pofát öltve,
buzgón imádkozva vasárnaponként a nagymisén,
időnként (minden nap!) tücsköt-bogarat összehordanék
régi elvbarátaimról, mai
ellenfeleimről? (ellenségeimről?)
Talán az első variáció szerint
piszkos anarchistának (kommunistának?) mondanának,
a második szerint, valószínű,
tisztes hazafinak.
E tárgyban, ha őszintén megvallhatom,
én a másodikként felvázolt szereppel tudnék
teljes szívvel azonosulni,
nemcsak azért, mert abban renegát barátaimra ismerek,
de azért is, mert úgy a kollektív tudat
szerény képviselője lehetnék,
miszerint szabad lopni, csalni,
de csak nagyban, mert úgy érdemes,
mivel a tyúktolvajokat
hamar lefülelik.
És lehet pocskondiázni,
hazug tolvajnak nevezni
ellenfeleimet, (vagyis, ellenségeimet?),
ha az ügyészség a jobb,
a bíróság a bal zsebemben,
én pedig a nadrágban vagyok.

Nem

Nem a megalvadt mámort siratom.
Nem az egyformára szabott unalom
beton oszlopaikat,
de a közösségben rejlő lényeket,
amelynek végül is nem sikerült

madárként felröppennie.
A testvériséget,
amely máglyaként forrósított föl
minden egybefonódó kezet.
A munkát, ami büszkévé tette az apai szívet.
Azt az önbecsülést, amelyet mára már
alattomosan megnyomorítottak
emberhez méltó szabadságot soha nem akaró
vonyító ebek.
Az igaz szerelmet,
amely valamikor olyan egyszerű
és tiszta volt. A szolidaritást.
Az örök összetartozás isteni lényegét.
A közös álmot népünk szabadságáról,
megfeledkezve a vágyak
tébolyúlt titkairól,
mely újból újjászülte a pénz
mindenható hatalmát
a nincstelen szegények felett.

Lehet

Lehet, hogy neked szép volt a távoli múlt.
Nekem nem.
A te anyád cselédet tartott.
Az én anyám szolgált.
Már mindkettő halott.

De előbb a cselédlányból munkásnő lett,
büszke önmagára.
És a te anyádnak is,
mivel hű maradt
a hazához,
nem emigrált,
dolgoznia kellett,
mint a többi nőnek.
Ezért volt anyámnál boldogtalanabb.

Hidd el, tudom, mit érzel,
amikor mondod:
– Az a sötét, vöröslő múlt!

De azt is tudom, hogy
birtokolni könnyebb,
mint hajnalban kelni,
holtfáradtan, éhesen.

És azt is,
hogya a pénz boldogsága

semmit sem ér, ha – jó magyar szokás szerint –
nincs aki
még a szart is kipucolja utánad
személyesen.

Most hogy „új” világ van, újra az a régi,
Anyám, ha élne, bizonyára cseléd lenne ismét.
A te anyádat szolgálná ki lehajtott fejjel,
s nem lenne szabad,
hiába is hinnéd.

Ó, huszonegyedik század, te ősi káosz,
úgy köszöntöttél ránk, mint megújuló szellem.
Várjuk már a csodádat, várjuk, de nem jön.
Újra éled a régmúlt. A szeme se rebben.

Vers a nép egyszerű fiáról

Amikor belefogtam a sokba,
az a kevés még kevesebb lett,
pedig a Nap ment lefelé, én pedig mentem
hegynek, Égnek fölfelé.
S bár nem kerestem magamnak a bajt,
az mégiscsak megtalált; jött, zúdult,
mint kőszikla a szívem felé,
hiába ha már nem barátkoztam
útszéli kurvákkal és
kigyúrt strómanokkal,
s főleg nem kommunista népnnyúzókkal,
– suttogja, majd ordítja a tömegben
a seggén is foltos
nadrágban a nép egyszerű fia,
aki idestova húsz év óta
munka nélkül tengeti életét,
miközben átszellemülten élteti,
(úgy látszik, élvezi) a szabadságot,
s mert nem érti a rendszer kibeszéltető lényegét,
teli pofával mond véleményt
gazságról és igazságról,
hazáról és hazugságról,
magyarázva eljövendő idők
dicsőségesebbnél dicsőségesebb
honfiúi
tetteit.

A kor szellemére

Ha volna még egy szám, hogy azzal is egyek,
s még egy gyomrom, hogy az is teljen,
hogy a szívem is megszívesedjen,
és még sok-sok(k?) minden micsodám,
hogy a féktelen kapzsiság
minden percét kiélvezhessem,
minden percét magamnak áldozhassam,
hogy túléljem az éhesek és szomjasak
bélpoklosságát, beteljesületlenségét,
megmarkolhassam a halhatatlanság fogaskerekét,
ragadós pióca-hasát, az lenne jó,
mert azt mondják a lélek, a lélek az semmi,
de az anyag,
az anyag, az valami!
A gyönyört élvező test,
amely újból és újból világra szüli a vérszomjasok
és telhetetlenek magányosságát,
egy lassan lélekteleenné váló bolygó légterében.

A szavakról

A népszerű nem azonos
a nép-szerűvel.
A közhely
a köz helyyel.
A tol(1)vaj
a toll vajjal,
azzal a zsiradékkal,
amely a madártollat
vízhatlanná teszi.
Csak úgy, mint két civakodó lélek:
Hatalmas szakadék tátong
szó és szó között.

A semmiről

Eltávolodni a semmitől
nem nehéz, mert a semminek
súlya nincs. A semmi légüres tér,
nem látható,
kézzel nem tapintható. A semmit
elviselnem tulajdonképpen semmiség
mert a semmi, semmire sem biztat.
Bár alattomosan mégis; semmire.
S ez az állapot,

sem mire sem kötelez,
mégis, ha a sok semmi összejön
hatalmas erővé válik,
és súlya lesz, mint a bolygókkal
és csillagokkal ki nem töltött
kozmosz térnek,
amelyből végül is
a világunk született.

Partot érni

Ha az élet semmiség,
s az álom álom marad,
beborul a tiszta Ég,
s elnémulnak a szavak.

A fények elenyésznek.
A Hold fénye megszakad.
Ki-ki nyugovóra térhet,
csendben, mint a madarak.

Ősz jön. A lépte koppan.
Szélben sodort falevél,
úszhatsz a zúgó árral,
partot érni nincs esély.

Vannak jogaim

Vannak jogaim, amelyektől éppúgy félek,
mint a legfertelmesebb büntől, pizsoktól,
mert általuk morzsálódik föl bennem a szabadság,
hiszen tavaszi virág helyett néha-néha
utcakő lapul a kezemben,
s baromként ordítok mások kivívott jogai ellen.
Gazságaim közt általuk búvik meg
az elbutított valóság, s hiába kutatom, nem találok
igéit a jónak, pedig anyám szeretete
még bent rejtőzik szívemben, s még ma is
érezem simogatását az arcomon.
Mégis apám igazsága előtt hajtom meg
a fejemet. Az Ő markos kezéből ragadom ki
a púposra megrakott sóderos talicskát,
és vele együtt sziszegem:
Ember embernél százszor többet nem érhet,
hiába emeli okos fejét bárki hatalmas íróasztala fölé.
Hiába az őszinte szájából elhangzó jó szagú ígéret.

– Én már nem hiszem, hogy a megroskadt deréknál
nem lehet megrendítőbb a dologtalan nyomorúság,
és az önfeledt harácsolás,
azért, hogy néhány boldog élő feje fölé
fényes palota épüljön és kényes kívánságra
a sivatagba gyönyörű oázis, mert a szegénységnek is
vannak jogai, amelyektől borzadva félek,
arra a szörnyű napra gondolva, amikor
minden nincstelen szívében
fölmorzsolódik majd a szabadság.

Lehetetlen

Valahogy

Valahogy lírai hangulatba kéne kerülni,
a gyerekkori papás-mamás játékot felidézve,
és azt a sok-sok túlérett gyümölcsöt potyogtató
eperfát, amelyek dús lomjaikkal
valamikor ott álltak az utcán
a házak előtt. Vagy édesanyámat még fiatal-
asszony korából, halk nevetését, apró mosolyát,
amikor első gyermeke születése után
tíz évvel később, újból végigsimíthatta kezével
szerelme terhétől duzzadó gyönyörű hasát,
várva egy új élet születését. De elfut mellettem
az idő. Emlék-koszorúkkal díszítem fel a szobát,
amelyben élek, dolgozom, várva gyermekeim
felém érkező üzenetét: – Jó, hogy vagy még,
hogy vagytok még nekünk, anya, apa.
S látom arcukat mosolyogva, s látom arcukat
hirtelen öregedve. A napok gyors rohanását
a fejük felett. Még nem tudják, milyen drága
és édes a fiatalság. Még nem érzik, hogy a rend,
amelyben élnek milyen súllyal nyomja össze
az emberi lelket. Még alig értik a dolgok
mély repülését és egekig való szárnyalását.
A lét tengermélyi eliszaposodását. Lassú tisztulását.
Nem értik-érik, hogy X. Y. úr csak terméke

a társadalmi rendnek, aki szorgosan teszi a dolgát,
mert úgy hiszi, így szolgálja jól a jövőt.
S az a fájdalom, hogy bontják azt a helyet, ahol
tizenöt éven át lobogtam
fiatalemberként magam is,
mint a nyárfalombja
a gyárudvaron,
ha föltámadt a déli szél,
már semmit sem jelent az ő számukra, jól tudom,
hiszen annyiszor mondtam-zokogtam,
hogy dögunalmas már nekik ez a tény,
még lírai versben is.

Egy régi fénykép előtt

Csak a testből kicsorduló izzadság
napsütötte tájain szeretnék még egyszer
végigvonulni, fogva anyám s apám kezét,
hunyorogva a Napba nézni, majd a kezeimet
leeresztve hirtelen megállni tarka kis napozóban,
gyermeki vigyázban, kicsit kócosán, szőke hajjal,
az örök pillanatot megörökítő
fényképész előtt. A jóság teljes beteljesülésével
állni a kopott és szürke házfalak között,
mint a szeretet nyugalmával megáldott kisgyerek,
édesanyám loknis szoknyáját kissé eltakarva,
apám barna kalapjának árnyékába húzódva
egy napsütötte délután.
Vagy felnöttebb fejjel apám széles vállára
hajolva mosolyogni, hogy érezhessem
dobogó szívét, kabátja alatt meg-megfeszülő
izmait. Vagy anyám csillagragyogású
szemét, ahogyan végignéz konok-komisz arcomon
mosolyába rejtve napi gondjait,
a filléreket is beosztani képes asszonyi ösztönét.
Még egyszer látni válláig érő dús-fekete haját,
amikor fésülködve a tükör előtt el-eldadogja-
énekeli dübörgő bánatát, zaccból főzött
életét, vagy azt a letüdözött cigarettafüstöt,
amelyet kilélegezve nekiereszt a szürke délutánnak.
A nyugtalanságot, ami mindig ott bujkált
világra tekintő barna szemében.
Látni azt a pillanatot,
amikor elfordul, hogy ne lássa senki,
hulló könnyeit, szerelmes szívének néma rezdülését.
- Most itt állok szomorúan, mégis egy élet
teljes örömeivel és nézem az arcukat,
a létezésük és a létezésem egy pillanatát őrző fénykép előtt,
a gyerekkor édes ízével a számban,

mielőtt még én is utánuk megyek.

Egyre lényegesebbé és meghatározóbbá

Mint a legidősebb tagja
egy elnépesedett családnak,
lassan magamra maradok, hiszen
elmenekülnek előlem a
fiatalabb nemzedékek tagjai,
mert érzik rajtam a múlandóság
dohszagát. És azért is,
mert, amikor – elkerülhetetlenül –
mégis találkozunk,
mindig újabb s újabb motívummal
gazdagítom családunk egyszerű történetét,
más-más jelzővel színesítve
a lényegét, mivel a múlt
egyre lényegesebbé
és meghatározóbbá sűrűsödik bennem,
miközben nem számolok
a történelem esetleges sztereotípiáival,
és elfeledkezem a jelenkor
héroszinak mondott harcáról. Pedig csak a
tapasztalataimat szeretném elmondani nekik
egy világról. A régi idők szalmatetős
cselédházaiból kiáramló rántott levesek
forró illatát, és a szalmával
fölfűtött kemencék szikrázó alján
sütött kenyerek jó-szagát.
És végül a felemelkedést.
A kikerülhetetlenül fontos
lelki és szellemi megépülést.
A gyarapodást és szaporodást.
Szóval az életet, amely az elmúlt
fél évszázad alatt,
bármily hihetetlennek tűnik, mégis,
még a szabadság hiányától is gazdagodott.

Nevetséges vagyok

Tisztelettel Simor Andrásnak

Tudom, nevetséges vagyok,
nevetséges,
minden ember közül a
legnevetségesebb,

mert azt hiszem,
költő vagyok,
pedig csak egy osztályharcos,
osztály nélkül.
Csupán a kitaszítottság
és az emberi hüvösség
delejez már és az obszcén
reménytelenség.
Lassan megértem,
teljesen alkalmatlan vagyok
intellektuális énem
megismerésére, kibontására.
Az egom őszinte feltárására,
hogy végre kihajózhassak
a korszerű irodalom tengerére,
hiszen fölpuftadt arcommal
és megdagadt szívemmel
egyre csak távolodom magamtól,
mivel egyre jobban nem az Én,
hanem a Mi érdekel,
amelyről azt suttogják: – Szartól penészüik
és a félelemtől virágoznak.

Út, veszteség nélkül

Baranyi Ferencnek, 70. születésnapjára

Hetvennel a halhatatlanság felé,
nem tudom, mérhető-e még a fák magassága
és az országutak szélessége? Nem tudom,
mérhető-e még valamiképpen a szerelem és a szeretet
ha hetvennel robot valaki a halhatatlanság felé?
Csak az tudja igazán, akinek lángoló szíve,
ez a keserveiből mindig újra éledő madár,
át-meg átsuhan e megvadult kor tüskés bokrai fölött,
és vérével befröcsköl hosszú éveket, évtizedeket,
ahogy szárnyal az igazság és a szeretet
lankás partjai felé.
Akinek élete, mint ez a vers itt, sorról sorra íródik,
szelíd betűkkel és tiszta szavakkal,
és teszi a dolgát, mint az a földműves,
aki szánt, vet és arat, vagy az a munkás,
aki csavart szorít, és érzi a vasat,
és tömi a gép száját olajjal,
hogy ércet vájjon ki a megkövült anyagból,
vagy aki házat épít, és falat emel,
hatalmas falat a megduzzadt folyók elé,
csak az tudja: ezer év óta
itt mindig annak volt igaza,

aki csendben tette a dolgát,
akkor is, ha erejét tékozolták, rabolták,
ha hűségét megmosolyogták,
és nem azoknak, akik az utcákon és a tereken
a gyűlölet mérgeét szórták-szították,
amikor a hazáról önző hazugságaikat papolták,
akik a butító igéket
úgy harsogták, mint hódító szirének
a dalt a tenger közepén.
– Beszélj hát, költő! Beszélj, és beszélj!
Mond el azt, ami jó, ami élhető még!
Mond el, hogy van még remény,
hiszen e szédült világban,
mi mást is tehetnél!

Bizonytalanságaink okán

Bizonytalanságaink okán
még a magány is elviselhetőbb
a görnyedt hátú némaságnál,
ha nincs már
a bizonyosságainkra egy jó szavunk.
Pedig sokan vagyunk mi,
névtelen seregek,
akik a múltó évszázadok bűneit siratjuk.
Mégis, mint a tehetetlen állatok,
nem segítünk önmagunkon,
hiszen nincs pontos elképzelésünk
egy elviselhetőbb jövőről.
Csak a kezünk
ideges rándulásait ismerjük.
A némaságot. A hazug szavaktól
megtévedt időt. És álmaink
sírgödréből kiásott holnapunkat,
tagadva létünk lényegét,
míg forgunk eszméink bűvkörében
körbe-körbe,
mint a nyomtató
muraközi
ló.

Észrevétlenül

A cél mindig ugyanaz,
hogy az ember végül partra érjen,
hogy a part elhagyja a hűvös vizeket,

mert az élők napközeiben szeretnek élni,
ahol a fáradt hullámok nyugalma
átkarolja az úszó jéghegyek csúcsait,
hiszen a magányosság
és a sikertelenség országa lett
a szív, hol a lélegzet lehullt
a vízfelszín mélye alá,
és elért a szomorú szájú delfinek
és az öngyilkos bálnák otthonába.
A libegő madarak szárnya
hiába csapkod már az égen,
eltávolodnak az éjszakai csillagok,
s vakond-mélyen úsznak el a felhők.
A viharok zajától többé már
nem ébred fel az emberi lélek.
A városok és falvak birodalma
lassan elsivatagosodik, és eltávolodik
a megszokott téltől, nyártól és ősztől.
A tavasz is eltűnik a meggyötört fák
lombjai közt. Csak a vérünk virága pirosodik még
és a testünk, amivel műételeink és italaink
ízeit keressük, mert élni nem elég már
ez a megmérgezetten
vergődő világ, amelyben némaságunk
észrevétlenül porosodik a forró,
sivatagi szélben.

Vallomás

Őszintén szólva, soha nem voltam kíváncsi arra,
volt-e (van-e?) valamiféle feljegyzés rólam
a titkos akták között. Nyitott-e rólam
kartotékot valamelyik jó barátom,
vagy jó(!) ellenségem. Igaz, kis egérke voltam
egy kisváros egymástól filléreket is irigylő
lakói közt. De hát mit írhatott volna
rólam valaki valamit is, hiszen senki sem volt
– gondolom – abban érdekelt,
hogyan lejegyezze, mikor, miről mi volt
a véleményem! S ha igen, bizonyára
jót nevetett a kocsmatöltelék szavakon.
Így hát nincs miért sajnálatnom magamat.
Nem büszkélkedhetek azzal, hogy szálfka voltam
a szocializmus szemében. Fontosságom tudatával
tehát nem dicsekedhetek. S mivel nem váltam
célszemélyé, talán ezért nem lettem besúgó, és
ezért nekem se súgott senki. Nem kellett
szolgálnom azt, ami nem volt arra érdemes.
Csak álltam a világban, mint kés

a nyitott sebben, szeretve, nem szeretve,
s vártam valamit, ami nem jött el soha.

A költő gazdaságos munkavégzéséről

A vérprofi és a dilettáns könnyen írja a verset. Néhány tollvonás, vagy leütés a gépen, pár szó áthúzása a kéziratpapíron, esetleg – tüntetően – néhány érdekesnek gondolt kifejezés, szófordulat, amely által figyelemkeltő lehet a mű, amikor az olvasó elé kerül, már boldoggá teheti a költőt. De az a különcc, állandóan önmagával és a világgal hadakozó szerző, aki a szavak bőségével huzakodva kutatja, keresi, heteken keresztül azt az egyetlen-lehetséges kifejezést, ami csak ott és arra a gondolatra, érzésre használható, mert az ott és akkor érvényes és jogos, miközben százszámra használja el a papirozt, meg-megakadva egy-egy hasonlaton, jelzőn, kifejezés-módon, akárha csak egy légy-piszoknyi eltérés is mutatkozik a vers és a meglátott és megértett világ között, amelyet megörökíteni szeretne, ő vajon mitől lehetne boldog? Nem célszerű az ilyen versfaragóval szóba állni. Netán arra biztatni, hogy csak írjon, írjon, hiszen a papírkészletek kifogyhatatlanok, és takarékoskodni ebben a szakmában, amúgy sem érdemes.

A verseim

szelídítetten állatok,
nem cirógatni való
angóra macskák, kanapén heverő,
ölbe fogható pumik, inkább
nyers-szagú füvek, húsrá éhező,
pitbull-pofájú harci ebek, mert nincsenek
könnyen elfogadható és befogadható
hazugságaim, amelyekkel
megszédíthetném ezt a jámbornak tűnő
esztelen világot.

Talán, ha nem szólal meg a szív

Talán, ha nem szólal meg a szív,
ami figyelmet érdemel,
én, a vén bohóc álmomból fel nem ébredek
arra, hogy valaki mellettem áll s kiabál:
kórboncnok szeretnék lenni!
kórboncnok szeretnék lenni!
így lettem én az, ami:
kórboncnok-költő, hajadonfős senki,
néhány szomorú vers tulajdonosa,
amint az meg lett írva.
Hiszen parányi, kicsi tú voltam, mégsem
fértem el sorsommal egészen
ebben a nagy-nagy közép-európai
szalmakazalban.

Lehetetlen

Lehetetlen való világunkra figyelni mindig.
Kell az álom is. Valami tündöklő lebegés
a gondtalanság apró szigetén.
A csend tovatűnő perceit
végigtapogatva figyelni az idő lassú változását.
A kertek alatti fűre heveredve megszabadulni
mindennapi nyűgeinktől, bajainktól,
elfelejtkezve ifjúkorunk túlzásairól,
hogy higgyünk végre a szerelem éltető tüzében,
a szívbe toluló szeretet boldog pillanataiban,
amikor eldadogjuk asszonyainknak
beteljesületlen álmainkat
e kozmikus méretű magányban.
Lehetetlen mindennap
való világunkra figyelni
hétköznapijaink sírgödrébe visszatérve,
könnyeinket letörölve-eltakarva,
ha nem álmodunk néha-néha békés tengerekről,
és csillagokkal teletűzdelt
forró éjszakákról.

Ahogy eltűnik, fölragyog

Nem a Holdat kutatom-keresem,
amikor bárányfelhők
vonulnak át az égen,
hanem a világosságot, a fényt,
ahogy eltűnik, fölragyog
és elnyeli
a végtelen
sötétséget.
S ha meglelem
megnyugszom,
mint farkaskölyök
anyja meleg tején
holdas éjszakán,
s fölszabadul szívemben
a szeretet, és rabosul
a nyűhetetlen idő,
miközben a fény és az árnyék
szakadékain át
közelít felém
a tűnődő elmúlás.

Barlanglakó őszám panaszaiából

Állok egy kapualjban

Állok egy kapualjban
és lesem, ki követ
sompolyogva és félve,
egészen idáig jövet.

Szívemhez nagyon közel
lopózkodik. Hátha
ijedten dől majd térdre,
lelkemnek nagy árvasága.

S akár egy alvajáró,
hirtelen fölébred
lelkiismeretem és
megroggyaszt bokát és térdet.

Az ilyen észveszejtő
dolog szürke árnya
gyújt rémisztő-fehéren
vad haragot csupasz számra.

– Lélekvesztő idő ez,
kísér a gond régen,
s kísérem én a gondot
férfiasán és sötéten.

Barlanglakó őszám panaszaiából

Az otthonom hús kripta-mélye,
barlangrajzos, őskori lelet,
hol szűkül és halódik csendben,
állat s ember. Másként nem lehet.

Ha éhes vagyok, s többre vágyom,
vérrel telik meg a belseje.
– Hiába napra nap, évre év,
nem változik soha semmi se.

Hiába a barlang falára
festett kép: bős bölény s emberek.
Orvul lesújthat rám a társam,
kihasználva a jó helyzetet.

– Ülök e mély barlanglakásban,
ijesztenek trópusi zajok.
A csend zúzott sziklaölében
dideregve élek és halok.

A szingalézoknál

a szingalézoknál üres a pajta
nem zizzen szalma madár nem fészkel
az ajtónál hiába az északi fuvallat
a Nap lassan de biztosan ég el

a szingalézoknál nem várnak semmit
a szingaléz álmát a félelem nem zavarja
ha éhes tigrisszáj néz be a nagy ablak
rácsain át bevérzik a szavanna

a szingalézoknál döglegyek szállnak

emberről emberre s hosszan elidőznek
a vérben mint elefánt a pocsolyában
mint nálunk a mezőn a tétova őzek

a szingalézoknál lassan alászáll az éjjel
szurtos sötétség lengi át- meg át a tájat
horpaszt a csönd a bivalyok kimerülve
kérőznek és jobb füvekre vágynak

a szingalézoknál isten könnye az eső
- ha csorog ha zuhan a száraz legelőre
kizöldül a föld és előbújnak a halak
a tóban s duzzad a tehenek tőgye

a szingalézoknál a hét szűk esztendő
már hétezer hétszáz éve szikkaszt éget
kicserzette a szingaléz talpát és a száját
a szingaléz vajon még mit remélhet?

Ha volna pénzem

vennék egy kiló szép majoránát,
lerágott csumát, alomnak szalmát.
Tücsköt és bogarat még egy tonnát.
Hazudozóknak a szó hatalmát.

Továbbá ezt-azt a henye Lótnák,
sóbálvány asszonyt a hétalvónak.
Szagos szappant a két bestiának,
csücsöri száját a furulyának.

Tiszta ólat a csöpp malackának.
Szép estét a hajléktalanságnak.
Búbos kemencét a hideg falnak.
Tüzet azoknak, kik meg nem haltak.

Szegénységet annak, ki szegény volt,
legyen szegény, míg nem lesz egész holt.
Színarany kádat, hogy tejben-vajban,
fürödjön, kinek a fején vaj van.

S vennék még egy jó kilónyi hagymát,
hogy mi igazán büzlik, azt hagyják
büzleni, mert a bűz terjeszkedik.
Ki-ki szagolja azt, mi jólesik.

A lócsizár egy napja

A lócsizár nem alvajáró.
A lóvásár egy komédia.
A lócsizár nem tehet arról,
hogyan becsület s pénz közt nincs harmónia.

A lócsizár kancája vérmes.
Ha ütök-verik, húz magától.
Kicsit sántít, de a lócsizár
megél a vásári komédiából.

A lócsizár pörgeti nyelvét.
Dicséri lovát: Jó a szürke!
Bár kicsit kehes, mégis úgy ül
rajta, mintha királyi lovon ülne.

A lócsizár jó magyarfajta.
Sírdogál, mi lesz vele holnap.
Ha zsírját valaki apasztja,
beleborzong: – Mért nézik őt bolondnak!

A lócsizárnak sok a népe.
Sokan vannak, kik arra várnak,
hogy jön a király s királyi módra,
egy forint helyet ad kettőt vagy hármat.

A lócsizárnak száraz a torka.
Jó napja volt. Áldomás végett
korsó sört kér – más fizet érte.
Iszik, s siratja a bús ezer évet.

A kalózkapitány monológja a kalózok szigetén

Nem harcolok veletek én már
– dörmögi a kalózkapitány.
Mindenki szemeláttára nem
fogok verekedni ezután.

Nem fogok nyílt terepen járni,
hogy lássátok, mit, miért tesztek.
A küzdelem hevében milyen
furfanggal verlek át titeket.

Nincs közös kincs, nincs osztozkodás!
De erről jobb, hogyha hallgatok,
mert a pofátok nagy. – Csőcselék

vagytok és – azok is voltatok.

Tiétek minden balhé után
a csont, a színhús pedig enyém
marad, hiába vagytok akár-
hányan. A főnök én vagyok, én!

Ha akarom, úgy marakodtok
majd, mint a kutyák, egy szem babért.
Ha nem lesz holnap mit ennetek,
kikaparjátok egymás szemét.

Kapzsiság s árulás a ti édes-
testvéretek, annyit már tudok.
A szívetekben irigység dül,
amelyet én használni fogok

ellenetek. Azért vagyok én
a kapitány, ti meg a ricsajt
csináló esztelen csőcselék,
kik által tetézhetem a bajt.

S mikor öltre mentek a koncert
én bizony mindig azon leszek,
hogy buzgón üvölsétek közben:
éljen szeretett vezéretek!

Levállik a porc

A csontról levállik a porc.
Talán sántítani fogok.
S ha igen, kutyaként utol-
értek, ha hazudok, s lopok?

Mit vártok együgyűek,
kiknek vére ordas farkas?
Kiknek a nép öfelsége
csupán egy képlékeny halmaz.

Képlékeny, jól formálható
halmaz, mi vár szépre, jóra.
Csak ígérj fűt-fát neki, és
társad lesz az első szóra.

S a lelkét, mit pusztít ezer
éve a sors kénye-kedve,
sirasd csak, és fogd, öleld át,
ha csak néhány üres percre

is, s a teste-lelke tiéd,
s máris, mintha szolgád volna,
vakon és süketen követ.
Vigasztald hát, akár a nóta!

– A csontról leválik a porc,
mint lehull a való maga
az igazról, hiába a
hazug száj hódító angyala.

S járhatsz, mint bohóc a földön
bukdácsolva, semmit várva.
Nevetségesen egyedül,
mint kinek sose volt társa.

A férfi, ha érzi...

A férfi, ha érzi bőre fonnyad,
mert őrlí őt a gondok soka,
eszik, iszik, verset költ néha,
és nézi, nézi, mivé lesz hona.

E *szép* kornak (vég)terméke már ő,
ahogy telnek s múlnak a napok.
Tán megkedveli magát végre,
ha érez egy kis veríték szagot.

Birkák népének gyakran mondja: Im,
a fűben csak birkaszar ragyog,
ha szamarak mondják magukról:
Az Isten és a haza én vagyok!

A férfi öszül és bőre fonnyad,
kornyadozik, mint a fűzfaág.
– Uraim! – szól – ostoba s érdes
az emberhez méltatlan butaság.

Torzulás

Ha marad a nyár
túlforró fényben,
torzulva lesz majd
az anyaméhben

a gyermek, s arcát
tünékeny lóság-

ként ékíti föl
a zord valóság,

ha világra jön
s őszintén kérdi
néhány év múlva:
– Lehet itt élni?

Hisz rablók tanyája
e kicsi ország.
Hogy vinné el az
ördög s a kórság,

mindazt, ki dohog
s uszít, bár gazdag.
Aki meg szegény,
az túrve hallgat,

ha nyomorítja
fajtáját, éppen
az, aki nem él
vízen s kenyéren.

S ha sír, sír a csönd
dél-napsütésben,
kutyaként nyüszít,
ki marad éhen,

s földre ül, arcát
fürdeti porban,
s mint lélek-ámyék
dereng föl torzan.

Kajafás vádbeszéde a zsidók tanácsa előtt

Merthogy itt a földön nem találok
Istent, ezért még nem vagyok ostoba,
hogy higgyek minden jöttment szavának,
hiába a zengő prófécia.

Beszéljen bár zord, kietlen tájról,
és idézheti száz sivatag porát,
szép szavával nem, nem hat meg engem,
kínálhatja napestig önmagát.

Hiába beszéde cifra éke,
minden szó, az ígéreték szép szava,
nem vágyom egy bolond népvézérre,
mutatja arcát a való maga.

Mert nekem, embernek mit ígérhet?
Gyógyírt sebemre, amelyet tőr döfött
szívem alá, s hulló égi mannát?
Ha elhinném, biz' én lennék lökött.

Főpap vagyok, de nem találtam még
meg Isten itt a földön, nem tagadom.
Jobb lesz az ő országa! – zúgják. – Tán
szárba szökhet elvetett magom?

A fülemhez hullhat minden mondat,
mint királyi szájból a hegyi beszéd.
De a bolond sem hiheti egészen,
hogy általa lesz boldogabb a nép!

Didergő vers egy látomásról

Hogy beteljesült, s Krisztus
eltávozott a földről,
sok délceg ifjúember
szíve vadul dörömbölt.

S lőn egyből annyi Krisztus
megteremve eme tájon,
hogy fölös lett az igaz
Krisztus, hogy prédikáljon.

Olyan sok prédikátor
járt-kelt büszkén a földön,
hogy nem volt ki a pusztán
a nyáj után döcögjön.

S mind-mind királyi várat
épített római dombra,
míg azon siránkozott,
hogy mennyi a nép gondja.

Hogy milyen nagy bánata
van, de ha bíznak benne,
az ő igéi által
eljutnak majd a mennybe.

– S Isten nem mondott átkot
csak ült magában csendben,
s arra gondolt; vajon e
népet én teremtettem?

Én mondtam, hogy legyen

gazdag s díszes vetésem?
E föld szűk sarkában is
teljen gyönyörúségem.

Ezért küldtem fiamat
kínra és szenvedésre
közéjük, hogy ne múljon
a gazság pokolférge?

S szólt: – Már látom, egy-fiam,
hiába űzted őket ki apád templomából,
te sem szabadíthattad meg ezt a népet
az írástudók s farizeusok hadától.

Vers a művész élnetlenségéről

A költő magánya

Bemocskolódott fényrongyait
hullajtja rám a részeg alkony.
Nehéz teherrel a vállamon
ballagok. Pereg az idő, hallom.

A csöndnek, mintha teste volna,
kövér. Mályvavirággal telten
fénylik a pókfonál. Hallgat a
fészken ülő madár. Meg se rebben.

Fény zuhan, mint vaku, ha villan,
és fölragyog a messzi távol.
Kiles a felhő mögül a Hold
a bambuló nagy-nagy éjszakából.

Útra kelve fut, zörög a kóró.
Lebeg, kering az éji lepke.
Mint denevérszárny, ha szétterül,
földre hull az ég halotti leple.

A csöndben, mint zászló közepén

a lyuk, virít a Hold a néma
tájra, s mint egy tűnő fénysugár,
belevész az űri szakadékba.

Tátongó seb a mélység. Sötét
foltja varas, elhamvadt máglya.
Világtalan az éj, s kietlen,
akár a zord férfiszív magánya.

Vers a művész élheteretlenségéről

Paul Cézanne emlékére

Egy serbli szart hoztam! – mondta a
mester, s nevétek, mint bolondot. –
Talicskával tolom elétek
e műremekeket, bármit is mondtok.
S verték rá a kolompot, mondván:
- Mintha rá okádták volna épp
vásznára a festéket frissen! –
S dőlt a röhögéstől a párizsi nép.

Louis-Auguste Cézanne-nak mondták
az apát, ki oly bőkezű volt,
hogy bolond fiára huszonöt-
ezerfranknyi évjáradékot hagyott.
De ki jól élni mégsem tudott,
mert olyan léha s ügyefogyott
ábrándokban bízott, amely a
pénzhez több pénzt bizony sohasem hozott.

Louis-Auguste Cézanne kisia,
te tekergő, semmire se jó,
bankszakmára ügyetlen, báva,
lassanként elúszik veled a hajó.
De ha nem jut ételre való,
ne bánd, nézd a felkelő Napot,
amint fölkúszik a kék égre,
s a forró provence-i táj felett ragyog.

Amit a költő tud, tudjátok azt ti is

Amit a költő tud,
tudjátok azt ti is,
azt a szorongást,
ami belengi ezt az életet,

amelyet eladni-venni
már nem lehet,
hiába adtok fel apróhirdetéseket.
Ezért dúdoló, hogy az élet nem könnyű,
inkább nehéz,
mielőtt
szomjamat oltanám
a zsúfolt Négycsöcsű előtt,
hol szívemben
csupán brutális léhaság
a kor, mely taszítja a valót,
mint aggastyánt a nászi ágy.
Ezért ül mellém a bánat,
ez a régi ismerős,
mi öntelt pofával néz rám
és háborog,
mint gyomromban
az olcsó, kimért borok.
S mivel az álom sok éjjel
csak párnáim közt motoz,
röptében súgja: – Ne várj rám!
Hozzad nem jövök.
– Bár jó lenne álmot látni,
mi ragyogva tündököl,
de nem jön szememre álom,
– motyogom részegen. –
S mint őszi szélben a kopár,
meztelen bokor,
ha süvítve zúg,
az énekem olyan búskomor.
A dallama idegen
szívnek és a fülnek,
mivel nagyon szomorú
és keserű,
mint mikor a cigányok csendben
nekem hegedülnek.

Hagyaték

Hagyaték

Ha rátok marad kincsem fénye,
mert már menekülnöm nem lehet
a halál elől, s öröklétre
szenderülve istenülhetek,
a szívemben az örök gyerek
lapul majd s szép ifjúi énem,
bár tükröm semmit nem rejteget,
amikor nyútt arcomat nézem.

Már mérgez asszonyom azóta,
hogy nem lelt jó férjre bennem,
mert nem boldog sok-sok év óta
attól, hogy erő van kezemben;
s mert soha nem maradt ő csendben,
jó szomszédomat hagyom majd rá,
kit mindig dicsért, és nem engem,
hiába bújtunk egy pokróc alá.

S mert fiúnk lett nem egy, de kettő,
kövér testemet nekik adom.
S mert mindkettő hosszú, sovány fő,
zsiromat rájuk testáltatom.
S mert bírom őket, nem tagadom,
ezért azt a sok bolondságot
mit elkövettem, rájuk hagyom,
hiszen nekem is jó apám volt!

S mert szeretetre vágytam, anyósom
így fogadott: Semmirekellő ember!
Tűnj el innen! Felejtsd el lányom!
Pedig nem voltam én gazember.
Ezért nem hagyok rá jó kedvvel
semmit. Örökölni ő maradt reám.
Tán vénségére nem sokat szenved,
s én sem rágódok mindegyik szaván.

S mert sógoraim, – négy deli férfi, –
jók voltak hozzám sok-sok évig,
és nem fukarkodtak dicsérni
engem, most már joggal remélik,
hogy pénzüket mégis *megérik*.
Így aztán jó hasznukat fogom.
Rájuk hagyom – kérik nem kérik –
bortól vörös arcom s homlokom.

S mert szép unokákat adott az
Úr nékem, nagyon hálás vagyok.
S mert szívemnek azóta van vigasz.
Mindezért sok-sok jó szót adok.

Már minden káromló hablatyot
elfeledtem. Jól jött az alkalom
megjavulni, hát ne csodálkozzatok,
ha az Úr szavát meghallgatom.

S mert kis unokáim szeretnek,
huncutságaim rájuk hagyom,
mert más hasznost hiába keresnek-
kutatnak ifjan olyan nagyon.
A vaját is a mai napon
nekik adom, mi fejemen olvad,
hiszen sohasem volt kalapom,
s elúsztam sokszor, mint egy csónak.

S mert menyeimnek, kik apjukká
fogadtak, valami örökség kijár.
Ha nem tévedek – spongyát reá –
megfosztottak ők egy jó apát
fiaitól és egy jó anyát.
Ezért forró szívemet hagyom
rájuk, hogy ki-ki büszke lovát
nyergelje még sok-sok szép napon.

S mert húgaim, kik jóra sose
restek nem voltatok, így rátok
hagyom a Holdat minden este.
A holdfény legyen koronátok.
De ne mondjátok soha átkot
uratokra, ha lassan vénül.
Csak a testét sanyargassátok,
mert abba hamar belekékül.

S mind, ti sok jó rokon kiket itt
felsorolni külön nem tudok,
kik hittétek, ki verssel lódít,
nem más, csak egy hülye őstulok.
Ezért haragudni nem vagyok
bolond. Pecsényém sülve jó.
Rátok hagyom, amit gondolok,
hogy ne mondjátok: Ez egy tahó.

S mert akadt néhány cimborám kint
az utcán, kricsmiben, lebujbán,
hol a szószátyárság bajba vitt,
bár a fenyítést sokszor megúsztam.
S mert mólésan is könyvet bújtam,
hogy nekik verseket szavaljak,
ezért rájuk hagyom boldogan
sok megölt sejtjeit agyamnak.

S rátok, igazi jó barátok,

akiket szerettem s becsültem,
akiket megvénülten átok-
eszme üldözött el mellőlem,
rátok hagyom emlék-időtlen
árnyékomat, őrizzétek szépen.
Csak bocsássátok meg nekem,
hogy én is közöttetek éltem.

Három vers, epilógusként

Bécsi szelet, amelyre nem volt rá írva, hogyan romlott

Beléptem, körülbelül fél három után az ajtón. Pavlovi
reflexként hirtelen úgy éreztem, mintha a fülemben sercegne
az olaj
a tegnapról megmaradt bécsi szelet szagától, és éhes lettem,
és nagyon telhetetlen. – Az asztalon már friss teríték várt;
kis csokor virág, kancsó víz, és szájjal lefelé fordított pohár,
amely inni csábított. De egy perc alatt elmúlt a szomjam,
mert belém nyilallt a bortól mámoros utcán a fejem felett
lógó
jégcsapok látványa, mert akaratlanul is átéltem
azt a drámai pillanatot, amelyben megláttam, hogy milyen
életellenesen csüngnek az eresz alatt, mintha lándzsaként
éppen belém akarnának fúródni.
S amikor gyorsan tovább siettem mások figyelmére
hagyva e riasztóan nagy szűrőszerszámokat, akaratlanul is
rád
gondoltam, s felmerült bennem a kérdés:
vajon te gondolsz-e rám, amikor a disznóhúst szeleteled
tested teljes súlyával ránehezdedve a húsdeszkára?
Vagy akkor, amikor panímak könnyedén a tányérba szórod
a lisztet
és a kenyérmorzsát?
– Otthon, természetesen, mint már tegnap is, épp úgy ma is,
az asztalon a forró bécsi szelet pompázott, a grillen gyorsan
átmelegítve, de persze nem volt ráírva, hogy kissé már
romlott, csak vidáman párolgott, ontva magából az égett

olajszagot egy nagy kupac sültburgonya felett, s kínálta magát,
 mintha mondaná: egyél haver! Egyél! Te pedig gyorsan azt hazudtad tűzpiros arccal, hogy ma vetted nekem az ebédre valót, éppen néhány órával a leárazás után, pár forinttal olcsóbban, hogy takarékoskodj, és kárba ne vesszen, ha már nekünk rendelte az Isten, hiszen nem élhetnénk nyugodtan tovább, ha valakit miattunk veszteség ért volna, s én hittem neked. Mert én mindig hiszek neked.

Nem tudok elszakadni

Nem tudok elszakadni attól a gondolattól,
 hogy egyszer majd belépsz a kertkapun,
 és mégsem látlak téged, mert árnyék leszel csak,
 pedig ott állsz mellettem, talán meg is érintesz
 ujjaiddal, végigsímítva foszlósnak indult ingemet,
 amelyet szükségből vettem fel magamra,
 mert már minden ruhám a szennyesben rohad
 hetek óta, amióta nem vagy. És csak megyek, megyek
 tovább
 magamban hümmögve, beszélve, semmit sem érezve
 a szőlőlugas apró résein áthulló napfény melegéből,
 a hónom alá szorítva az aznapi fél kiló kenyeret
 és tíz deka szalonnát a korareggeli csendben,
 mert hiányod föl-fölsajog elárvult szívemben.
 S érzem, amint borostás arcomra lapul majd az éjszaka,
 még akkor is, ha már a szomszédház udvarában
 hangos kakaskukorékolás
 és motorberregés veri fel a múltó percek
 tűnékeny csendjét. S akkor is,
 ha menetrend szerint, időtlenül
 dübörög agyamban a félig kikövezett úton
 a szántóföldekre igyekvő lovas kocsik patakopogása,
 miközben egy-egy tátott szájú idegen ideges harákolása
 harsan föl az utcán, mert a magam némasága örökre
 el- s befeketít. S bánni fogom, hogy ostobán kinevettelek,
 amikor zavartan azt mesélted nekem,
 hogy egy-egy elmélyült ima után mindig magad mellett
 érzed
 szüléink jelenlétét a temetőben.
 Hogy nem hittem a neked vigaszt adó
 földöntúli létben. Hogy hitetlen maradtam,
 és csak az atomok felbomlásának
 folyamatát láttam minden élő s holt anyagban.
 A fájdalmas elmúlást. A soha-vissza-nem-térést.
 A hiábavalónak mondott hit szavát.
 Mert hittem; ha magamra hagysz, többé már nem

találkozhatok velem.

Ha elhagysz, a testemet többé meg nem érintheted.
S ha előbb én hagylak magadra, én sem foghatom meg
többé
elárvult kezed, mivel a holtak, bárhogy is szeretnénk,
nem kísértenek.

Mint száradó zokni a forró alkonyaiban

Mint két fáradt galambét,
az esti fény beragyogja sápadt arcunkat,
ahogy meggörbült derekunkat kiegyenesítjük
munka után és pihenve lebegünk,
mint száradó zokni
a forró alkonyatban, kissé lucskosan, hallgatagon.
Ma ismét magunk mögött hagytuk
szótlan perceinket.
Nem mondtuk, hogy pillekönnyű a szél,
és azt sem, hogy nehéz a tomboló vihar,
ha jön a sodrott levelű őszi éj, hogy beterítse
soha meg nem valósult álmainkat sötét
köpenyével, mert őszintén örülünk mindennap
a felkelő Napnak,
pedig már csak csapkodunk képzeletbeli
szárnyainkkal, mint késő őszi lepkék
tűnő virágokat keresve,
hogy örömeink virágporát széthinthessük
gyerekeink otthona előtt. – Negyvenöt év
tüskésbokrai előtt, mint fáradt galambok az őszi szélben,
még ma is hisszük, sohasem jön el a tél.

ISSN 1216-18-61
ISBN 978-963-08-0338-0

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Tabák András

2010 Vasas-Köz Kft. nyomda
Felelős vezető Badó Géza

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság

